

- *Jak fretku "uchočím"?*
- *HROZNĚ KOUŠE!!! (mládě, nalezenec, náhle začala...), jak ji to odnaučím?*
- *Jak naučit fretku, aby používala záchod?*
- *Co s pubertákem? Kouše, zlobí, je z něj čuně...*
- *Je hrozně agresivní (od mala nebo náhle), proč a co s tím?*
- *Jak mám fretku správně potrestat?*
- *Jak na fretčí zlozvyky (okusování nebo schovávání věcí, pití moči...)?*

a další otázky k tématu **VÝCHOVA FRETEK**

Jak mohu svou fretku naučit poslouchat na její jméno? A jestli se fretku dá naučit ještě něco více a jak ...
Volejte jí jménem vždycky, když jí dáváte jídlo. Každý příchod na zavolání odměňte kouskem masíčka nebo Schmakosu. Přečtěte si Fretka jako domácí zvíře, kde najdete další inspiraci ;o) Většinu "kousků" se fretky naučí mimochodem, ale s nějakým sedni a lehni moc nepočítejte...

Naše fretka nesnese nikoho jiného než mě a přítelkyni. Jakmile přijde někdo cizí, téměř okamžitě kousne "natvrdo". Je jí 5 měsíců. Souvisí toto chování s pubertou nebo je problém jinde?

Fret'ata je potřeba odmalíčka socializovat, tedy zvykat na různé cizí lidi. V pěti měsících ještě není zmeškáno, ale potřebuje s cizími lidmi získávat pozitivní zkušenosti. Zkuste nějaké srazy fretkařů nebo poproste návštěvy, aby jí dávali dobrotky, aby je přestala považovat za nevídané vetřelce. Pokud ji budete seznamovat s fretkaři, máte výhodu v tom, že se jí nebudou bát a neucuknou, když kousne. Až bude dospělá trochu se zklidní sama od sebe, ale přesto socializaci nepodceňujte, mohlo by se vám to vymstít.

Koupili jsme si ročního samečka, dá se ještě ochočit?

Ochočit se většina fretek, i dospělých, dá, ale chce to často hodně trpělivosti.

Mám 7 týdení fretku a pořád mě kouše, je to normální? Porad'te prosím!

Moje 3 měsíční fretka (samec) neustále kouše a čím dál víc surověji... Hodně si s ním hraju a věnuji se mu, myslím, že by měl být zvyklý na kontakt s rukama. Ve kterém věku přestává kousat? Jak ho to odnaučit? Známi mi radí, že za každé kousnutí mu mám dát přes čumáček, ale to se mi nelíbí.

Fretčí hry jsou zásadně bojovky (na honěnou, na kousanou, na lov), takže je potřeba naučit je kousat jen jako – což většinou dělají, jen jim musíte vysvětlit, že naše „jako“ je jemnější než to jejich ;o) Takže obligátní rady: unavit fretku množstvím her a procházek, brát si ji na mazlení po jídle (to jsou klidnější), opatrně krmit z ruky, nedat najevo strach. Když kouše jemně, nechat, ale když kousne do krve, zavřít na pár minut do klece a nechat uklidnit. Totéž se může opakovat klidně za chvíli znovu, buďte trpěliví. A hlavně neucuknout, nebo si ránu roztrhnete - naučte se druhou rukou otevřít ze stran čelisti. Bití mívá opačný účinek, osobně ho také neuznávám a zatím jsem všechny fretky (včetně polotchoře) vymazlila i bez cvrknání do čenichu a dalších brutalit.

Mám veliký problém s naší fretečkou, máme ji měsíc a od chvíle, co jsme ji malou přivezli domů, si s ní nevíme rady. Nenechá se pohladit ani držet v ruce, okamžitě horlivě olizuje všechny prsty a nakonec se do nich zakousne, pokud jí chcete ucuknout tak prokousne prst a nechce pustit. Když jí dáme nějakou dobrůtku přímo z ruky, okamžitě po ní chňapne a se syčením utíká pryč, je vzteklá až je to na mrtvici, prosím porad'te co s tím. Před ní jsme už fretku chovali a žádné problémy nebyly.

Asi jste ji koupili v obchodě nebo na farmě a ne od pečlivého chovatele, nejspíš je dost málo ochočená. Takže se obrňte trpělivostí, z ruky krmit až když bude nasycená z misky - prostě si jen brání jídlo, teprve jí musíte ukázat, že se o něj bát nemusí. Když se zakousne, tak necukejte ale opatrně jí rozevřete tlamičku. Když vás olizuje, zatněte ruku v pěst, aby nebylo tak snadné se do ní zakousnout. No a hlavně ta trpělivost, když už jste ji nejspíš neměli při výběru vhodného chovatele ;o)

Už to trvá asi 3. den, kdy nás naše fretka začala nemilosrdně se vši silou a dosti extrémě kousat. Z období, kdy byla snad nejhodnější a nepřítulnější, přešla v jakýsi zkrat. Začně se celá trást, jako by jí byla zima. Když ji potom konečně uklidníme, tak nás odmění tím, že se pořádně zakousne a nechce nás pustit za žádnou cenu a snaží se nás odtáhnout pryč. Zjistili jsme, že zběsile hledá jídlo a co by snědla a když nic nedostane, pokouše nás. Poblázněně běhá po celém bytě, jako narkoman, který hledá svou dávku. Přitom ve své misce má potravu k dispozici. Vůbec nechápeme, co se s ní děje. Přemýšlíme o nějaké hormonální změně, první řji

prodělala před měsícem. Vůbec netušíme, co s ní máme dělat. Potrestáme ji tím, že ji zavřeme do klece, ona se uklidní, ale potom vše zopakuje.

Pravděpodobně jde o samičku a má falešnou březost - tudíž je nervózní kde má děti. Za 6 týdnů to odezní samo.

Naší fretičce byla ukončena říje injekcí. Od té doby kouše psy i kočky, vrhá se po nich, přestože až dosud s nimi výborně vycházela. Mám strach, že je vyprovokuje natolik, že po ní vystartují. Také nás kouše a snaží se nás někam zatáhnout, pod deku, do rohu. Hodně se povahově změnila. Můžeme s ní něco dělat?

Po ukončení říje u ní nastala falešná březost. S ohledem na to se chová naprosto normálně a za 4-6 týdnů ji to přejde. Zajistěte jí zatím maximální klid, psy a kočky k ní raději nepouštějte, mohlo by to špatně dopadnout. Váš adoptovala jako mláďata, proto se vás snaží ukrýt. Zkuste jí jako náhradu nabídnout hračky, nejraději plyšové, ale rozhodně na ně nepísejte! Nehubujte jí, mluvte a chovejte se maximálně klidně a vydržte:o)

Máme malé dítě (1,5 roku), je fretka vhodná i k takto malým dětem? Dá se ochočit natolik, aby si s ní mohla malá hrát, aniž by jí pokousala? ..... Je vhodné pořídit fretku do rodiny s 3-letým dítětem?

Ano. Ale rozhodně ne pro dítě jako hračku. Budete muset hodně dohlížet a hlídat, ale jde to. Fretka a děti v jedné domácnosti, to není problém, ale určitě není dost dobře možné, aby si tak malé dítě s fretkou hrálo, na to ještě není dost opatrné. Fretku můžete pouštět proběhnout po bytě, ale vždy dohlížejte, aby dítě třeba ve hře nekousla a aby jí naopak ono netrápilo, netahalo,... I když, když si vzpomenu na syna v tomto věku, taky si našel fretčí hry ;o) Třeba si dal talířek se snídaní na zem, klekl na čtyři a "papal jako fretka", případně vozil v kočárku pro panenky fret'áka, který kupodivu zcela dobrovolně nastupoval a nechal se vozit... ale vždy pod dozorem, děti mívají různé nápady!

Poslední dobou nám nějak zdivočela fretka (samička, 10 měsíců stará). Bez rukavic na ní nemůžeme sáhnout, syčí na nás i přes klec... čím to může být a co byste nám poradila? Veterinář nám poradil kastraci.

Přišla puberta ;o) Každopádně kastrací sice dospívání nevyčítíte, ale alespoň předejdete potížím se říjemi, takže klidně.

Náš 9-ti měsíční fret'ák poslední měsíc strašně kouše. Zakousne se do ruky nebo do jakékoli jiné holé části těla a jen drží a nepustí. Taky u toho vydává nejrůznější zvuky. Potom nám tam zůstanou krvavé stopy. Před pár dny jsme ho nechali vykastrovat. Je šance, že to přestane dělat? A za jak dlouho asi? Před tím byl celkem mazlivý. Zavírání do klece na pár minut absolutně nepomáhá. Jen čeká, kdy ji otevřu, aby na mě opět skočil a zahryzl se.

Tříská s ním puberta a nejspíš na něj šla i první říje... To je normální, s věkem ho to přejde. Snažte se ho hodně unavit (procházky, hry), zavírat, když kousne (to neúčinkuje hned, záleží, jak je bystrý ;op) a mít tuny trpělivosti...

Je nějakým způsobem možné odnaučit pětíměsíční fretku - samičku kousání? Kouše až do krve a nic na ni neplatí. Pravděpodobně vám jde do puberty. Zkuste si přečíst knihu Fretka jako domácí zvíře (třeba str. 62), jak se chovat ke kousající fretce. Pokud ve hře kouše jemně, nechejte ji, ale pokud vás kousne do krve, okřikněte ji a na chvíli zavřete do klece (5-10 minut). Hlavně jí dopřejte dostatek pohybu a her. Pár měsíců to budete muset vydržet, puberta se musí "protrpět":o)

Mám 10 měsíčního samečka, ještě nekastrovaného a začíná se u něj projevat agrese. Kouše a nechce nikoho k sobě pustit. Chtěli jsme ho nechat připustit, ale teď nevíme co s tou agresí dělat.

Z puberty plynule přechází do říje. To je normální, nejste v tom sami! Krytí mu jistě udělá radost, ale hlavně musíte dodržovat obligátní zásady: utahat procházkami a (bojovými) hrami, nechat vyřádit, vyblbnout, pokud kousne moc, tak na chvíli zavřít a zase dokola... A hlavně se naučte neucuknout rukou a otevřít mu druhou tlamu - v tomhle "zápalu vášně" vás většinou spíš pevně chytne, než skutečně kousne, takže pokud neucuknete, bude vás jen pevně držet a vy mu druhou rukou vsunete palec a ukazovák mezi zuby a opatrně uvolníte sevření. Většina chovatelů si spíš ublíží vlastní silou a jednoduše se o zuby škrábne ;o)

Mám doma 9 týdeního samečka a přijde mi trochu agresivní. Kouše, skoro se nedá pohládit. Chci se zeptat jak ho nejlépe ochočit. Mám ho doma 3 dny.

Je to mláďe, kterému narostly nové zoubky a potřebuje je vyzkoušet ;o) To je docela normální. Hodně se mu věnujte, nechejte ho vyřádit, krmte z ruky, chovejte a nechejte ho i trošku okusovat, pokud to nebude do krve. Když zabere moc, okřikněte ho a na pár minut zavřete do klece, aby se uklidnil. Postupně se naučí, že když si chce hrát, nesmí se prát doopravdy. Stejně jako u štěňat, šelmí hry jsou zkrátka bojovky, to nezměníte.

Mám jednorocního samce fretky a v poslední době začal být velmi agresivní. Na setkání kouše všechny okolo sebe a dokonce nám pokousal i slepice!! Rodina se ho chce zbavit, ale já mu chci dát ještě šanci. Můžete mi poradit, co s ním? Pomůže kastrace??

Je tu jaro:o) On zkrátka dospívá a jde do říje. Kastrace pomůže jen trošku, hlavně to chce čas, aby vyrostl z "telecích" let. A se slepicemi ho rozhodně nekamaraďte, je to šelma a slepice je pro něj jen chutná svačinka, nanejvýš hračka k trénování lovu. Rodině zkuste vysvětlit, že když si někdo pořídí vlka, nemá smysl mu vyčítat, že se neskamarádil s jehňaty. No a s fretkou a slepicemi je to dost podobné.

Můžu fretku naučit chodit na záchod pouze ven?

Čistě teoreticky by to mělo jít, ale žádnou takovou neznám. Problém je totiž v tom, že fretka má dost rychlý metabolismus a na záchod chodí odhadem cca osmkrát denně, takže by bylo asi dost nepraktické osmkrát denně ji venčit.

Jak naučit fretku chodit na záchod?

Záchodek nikdy nečistíte příliš dokonale, nechejte v něm jeden vzorový bobeček (třeba přenesený odjinud). Sledujte fretku a když couvá do rohu a zvedá ocásek, přeneste na píseček. Každý úspěch (i po přenesení) pochvalte a odměňte malou dobrotou (třeba kouskem masa, melounu, okurky, papriky - co má ráda). Na obzvlášť oblíbená místa (třeba pod lavici) dejte improvizované záchodky, pelíšky nebo misky s jídlem. Chce to velkou trpělivost a důslednost většinou po řadu měsíců.

Ale pokud máte fretku z farmy nebo jste si ji pořídili už jako dospělou, nemusí se to naučit nikdy, nebo ne stoprocentně. Fretata si totiž podobné návyky vštěpují ještě jako slepá, okolo čtyř týdnů věku. Pokud jejich maminka žádný záchodek neměla a chodila zkrátka do rohu, může být těžké je přesvědčit o něčem jiném. Větší šance na úspěch je pochopitelně u fretat z domácího chovu, která se ještě jako slepá pokoušejí doplazit na píseček, kam chodí maminka.

Mám fretečku zhruba měsíc... poslušně chodila na svůj záchod a tak nebyl problém ji nechávat běhat volně po bytě. Teď si ale navykla očůrávat mi téměř všechno po bytě. Myslela jsem si, že to třeba jen nestihla, ale když jí pozoruji, tak mě přijde, že si to jen značkuje. Nepomáhá ani octová voda. Nevím jak jí mám potrestat nebo naučit, že to nesmí. Když jí okřiknu, tak se mě pak jen bojí a to nechci. Je mi jí líto, když je v kleci zavřená, tak vám děkuji za každou radu!!

Je možné, že opravdu značkuje. Pokud je to samec, tak stoprocentně (v zimě toho nejspíš nechá, ale na jaře začne znovu - někteří samci značkují i po kastraci, ale už to není tolik cítit). Pokud je to samička, tak se přesvědčte, zda není v říji - v tom případě přečtěte příslušné kapitoly a nechejte říji ukončit. Mimo říji je značkování dost neobvyklé, mohlo by jít o reakci na nějaký stres (např. nový "vetřelec" - zvíře nebo člověk...)

Náš tříletý fret'ák (kastrovaný), přestože je naučený chodit na bedýnku a celé 3 roky mu to nedělalo problém, najednou začal dělat potřebu dá se říct v každém rohu i na kobercích...Slyšela jsem, že taková fretka je nešťastná, čemuž se mi nechce věřit... Je tom něco pravdy? Jak ho to můžeme odnaučit? Dávat 4 bedýnky do jedné místnosti totiž nepřipadá v úvahu.

Fretky občas "něco popadne" a začnou zlobit. U tříletého samce bych vsadila na jeho úplatnost a mlsnost. Zkuste ho tedy hlídat a rychle přenést, když něco chystá. Jakmile se vyprázdní na písečku, dejte mu třeba malý vitamínový bonbónek pro kočky nebo jiný oblíbený pamlssek - jsou to potvůry prodejné a za dobrůtku se přetrhnou. V podstatě budete muset znovu postupovat stejně, jako u mláděte. A zatarasení rohů nejen bedýnkou s pískem, ale třeba miskou nebo pelíškem je také moc dobrá metoda, kterou bych nezavrhovala.

Naše roční Fíd'a začala vykonávat potřebu mimo WC. Malou i velkou. Trvá to takto skoro měsíc. Vybírá si různá místa ve své třípatrové voliére. Občas použije i svůj rohový záchod. Wc jsem uklízeli vždy 2x denně. Teď uklízíme pokaždé, když jdeme kolem... Nevíme, co nám tím sděluje? A co s tím?

Může kvůli něčemu trucovat, nebo s ním prostě jen tříská dospívání. Zkuste všechny rohy obsadit pelíšky a miskami s jídlem, případně přidejte do každého patra záchodek. Nejspíš to za čas samo přejde, fretky mívají taková "trucobdobí".

Můj fret'ák dříve chodil na písek, poté jsem mu koupila granulové stelivo a v ten moment mi začal kajdit a čůrat po celém bytě. Nejsem si jistá, jestli to nemůže být také tím, že jsem se přestěhovala a každý víkend jezdím domů, takže je přes týden tu a přes víkend tam. Hlavně nevím, co s ním mám dělat...

Může to být víc věcí. Buď trucuje kvůli změnám v režimu, nebo mu stelivo nevyhovuje, nebo má prostě čuněcí období, které zejména samečky občas popadne. Nejdřív bych se zkusila vrátit k původnímu písečku a hlídat ho jako

Sestaveno z otázek a odpovědí v poradně, kterou řadu let vedla dlouholetá zkušená chovatelka fretek, autorka několika publikací o nich, bývalá předsedkyně Klubu chovatelů a příznivců fretek - Petra Nerandžičová

Klub chovatelů a příznivců fretek <http://www.fretka.cz> © 2010

fretě, znovu odměňovat úspěchy,... tím se i posílí jeho důvěra k vám. Neměl by se cítit nějak zanedbávaný, aby nebyl uražený. A pak už jen trpělivost ;o)

Někde jsem slyšela, že pokud fretka něco ošklivého udělá, že ji lze také trestat tak, že ji chytne za kůži za krkem, zvedne ji a necháte ji "zívnout". Je to pravda? Nebolí to fretku? Není to fretce moc nepříjemné?
Nebolí, nepříjemné je to potud, že ji to uráží - takhle se nosí mimina. Ale není to trest, jen způsob, jak ji znehybnit.

Je nějaký způsob "správného" trestání fretek, např. jako v přírodě od matky? Naše fretka totiž vše bere jako hru a má z toho srandu, víc ji to vyprovokuje třeba v kousání. A někdy není možnost zavření do klece.
Fretky je lepší motivovat pozitivně, protože přesně jak píšete, tresty na ně moc neplatí. Můžete na ni zasyčet po fretčím, když extrémně zlobí (kousne do krve) tak jí chytit za kůži za krkem a přenést do klece a na 5-10 minut zavřít, to jediné je pro ni trest. Když to nejde, zkuste zasyčet a pak ji ignorovat. Jakákoliv rozčílená reakce, křik, povyk je ve skutečnosti spíš odměna.

Co může scházet fretčákovi, když začal pít po sobě svoji moč? Přitom přístup k čerstvé vodě má. A nebo je prostě jen čuník? ..... Náš fretčáček po vykonání loužičky na podlahu to začne pít. Lze ho tomu nějak odnaučit? Nebo nechybí mu nějaké vitamíny?

Na tohle asi nikdo nezná odpověď, i když se o tom teoretizuje. Osobně bych řekla, že je čuník, nic ve zlém, ale samečci to dělávají (a občas i holky). Většinou to dělají samci v říji, aniž by jim něco viditelně chybělo. Ale ani se nezdá, že by jim to nějak ublížilo. Jediné, co s tím asi můžete dělat, je bedlivě ho hlídat a pokud se přesto vyčůrá na podlahu, rychle to otřít. Mimo říji většinou podobné "choutky" mizí.

Moje 6týdenní holka okusuje hadr v pelišku. Když jí ho chci vzít vztekle syčí. Jak ji to odnaučit?

Seberte jí ho a zkuste vymyslet něco, co se okusovat nedá (třeba džínovina vydrží skoro všechno). Tohle se totiž nedá odnaučit, ale může jí to stát život - když kus spolkně může si ucpat střeva. Kdyby zvracela a nejedla (a málo nebo vůbec kálela) spěchejte okamžitě na veterinu s varováním, že jde pravděpodobně o obstrukci cizím tělesem. S věkem jí podobné choutky přejdou, ale teď musíte ohlídat aby něco nespokla - dávejte pozor i na všechny gumové hračky a podobné předměty. Jo a syčení si v tomto případě nevšímejte - ona z toho nemá rozum a kvůli tomu, že se vzteká jí nenecháte spáchat sebevraždu hadrem ;o)

Četla jsem, že fretky si moc nehrají s elektrickými kabely (např. od televize, ledničky apod.). Co je na tom pravdy a jak případně zajistit aby se fretce nic nestalo?

Opravdu to nemívají ve zvyku, mnohem raději ňufají do zásuvek, je vhodnější koupit záslepky. Samozřejmě, pokud máte možnost schovat kabely pod lišty, je to lepší, ale většina fretek si jich nevšímá.

Dnes můj freták Fredie snědl kousek molitanu, hned jsme jeli na veterinu a tam mu dali napít jarovou vodu aby vyvolali dávivý reflex. Jenže s fredím to nic neudělalo a tak mi řekli, at mu dám doma kapičku oleje a čekám, až se vyprádní. Sice už se vyprázdnil, ale nic v jeho stolici co by připomínalo zbytky toho molitanu nevidím co mám dělat dál? Fredie nevypadá nijak zkroušeně normálně si chce hrát, lítá po bytě atd ale mám strach aby mu to nezůstalo ve střevech.

Hlavně si najděte jiného veta, tohle není moc "odborný" postup. Pokud je aktivní a v pohodě, bude to dobré. Kdyby zvracel, nejedl, nekadil, jed'te na pohotovost, dostane správné léky (injekce na podporu činnosti střev). Můžete zatím podávat pastu Bezopet (dávkování dle návodu).

Naše tříměsíční albínka nám začíná vyhryzávat vlákna z koberce. Jinak s ní žádné problémy nejsou. Péče i lásky má u nás určitě dost. Jak jí v tom zabránit? Zkoušeli jsme ji za to zavírat, ale nepomohlo to.

Většina fretek to sice nedělá (spíš hrabou), ale jak se jí to jednou zalíbilo, mám pro vás, bohužel, jedinou účinnou radu: pořiďte si místo koberce plovoucí podlahu. Odnaučit se to nedá...

Je normální, aby fretka (samička, 5 měsíců) schovávala potravu? Dostává pravidelně potravu, a vždy část z ní nahromadí v rohu klece. Té se pak nedotkne. Je to normální nebo dělám něco špatně?

Ano, jsou to sýslíci :o) My máme sýslírnu za gaučem v obývací...

Zajímalo by mě, zda se dají někde koupit takové ochranné kryty na květináče? Už mě nebaví denně luxovat hlínu po naší fretušce:) Ochranné kryty nahoru na hlínu asi nikde neprodávají, chovatelé si je většinou vyrábějí sami, nebo si seženou velké valounky a hlínu jimi pokryjí.

Sestaveno z otázek a odpovědí v poradně, kterou řadu let vedla dlouholetá zkušená chovatelka fretek, autorka několika publikací o nich, bývalá předsedkyně Klubu chovatelů a příznivců fretek - Petra Nerandžičová
Klub chovatelů a příznivců fretek <http://www.fretka.cz> © 2010